

Seria: Profesorki Super-Babki
Odcinek nr: 194
Podseria: artystki

Motto:

Zdaje się, że o Niej nie uczyli się
Państwo w liceum, ani technikum,
może w liceum plastycznym (???)

HANNA RUDZKA- -CYBISOWA

- profesor malarstwa z Krakowa

Polecane/Omawiane książki:

- [1] BLUM, Helena (pracowanie): *Hanna Rudzka-Cybisowa*. Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne RSW „Prasa”, Seria: Współczesne Malarstwo Polskie, Warszawa, 1962.
- [2] Anna Markowska: *Hanna Rudzka-Cybis*, [w:] *Artystki polskie*, red. Agata Jakubowska, Warszawa 2011, s. 221–237.
- [3] Maria Rzepińska: *Hanna Rudzka-Cybis, Plastyka Art, 1993*¹.
- [4] <https://www.bing.com/images/search?q=hanna+rudzka-cybis&qpv=nanna+rudzka-cybis&form=IQFRML&first=1&tsc=ImageHoverTitle>; galeria obrazów on-line.

Bohaterką odcinka jest wybitna polska malarka, profesor ASP w Krakowie od 1945r. (<https://www.asp.krakow.pl/>). Czy jest znana? To retoryczne pytanie jest często zadawane w naszej serii.

Hanna Rudzka-Cybisowa² urodziła się 27 stycznia 1897r. w Mławie, a zmarła 3 lutego 1988r. w Krakowie. Była żoną Jana Cybisa³, również malarza i profesora.

¹ <https://onebid.pl/pl/ksiazki-i-starodruki-rzepinska-maria-hanna-rudzka-cybis/1330214#img-3>; informacja o książce.

² <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Rudzka-Cybisowa-Hanna;3969912.html>; encyklopedia.

³ <http://www.bwakrosno.pl/strona-577-podkarpackie-slady-cybisow-hanna-rudzka.html>; Pan Cybis.

Może Jej mąż Jan CYBIS⁴ jest bardziej znany?

Omówiona zostanie tylko książeczka [1], pozostałe są polecane. Egzemplarz wypożyczony z Książnicy Beskidzkiej ma wyrwane ostatnie kartki, nie do wyobrażenia!! Ciekawy jest dopisek na stronie tytułowej „Opracowanie”, gdyż jest to mini-album dzieł malarskich Artystki. Opracowanie to krótki życiorys oraz analiza poszczególnych dzieł. Książka drukowana jest w dwóch szpaltach po polsku i po francusku. Opinie wyraża Helena Blum⁵; proszę zerknąć na przypis dolny – nie ma zatem zdziwienia dlaczego pisze także po francusku.

Nasza Bohaterka urodziła się w Mławie w 1897 roku, zatem jeszcze w XIX wieku. Wtedy był to zabór rosyjski, była poddaną cara Imperium Rosyjskiego. Nie ma wiadomości (w tej publikacji) o domu rodzinnym. Ale musieli być to inteligentni ludzie skoro mama Hanny odkryła w niej talent plastyczny już w dzieciństwie. Rodzice zorganizowali dla niej **prywatne profesjonalne kształcenie**, też nie było to wtedy takie częste. W wieku 14 lat zaczęła pobierać lekcje rysunku u malarza Władysława Barwickiego⁶ (ucznia Wojciecha Gersona) oraz Henryka Wiercińskiego⁷. Równolegle uczyła się w gimnazjum filologicznym w Lublinie.

W roku akademickim 1917/1918 rozpoczęła studia w Szkole Sztuk Plastycznych w Warszawie, w pracowni prof. Miłosza Kotarbińskiego⁸ (też uczeń Gersona). Tam studiowała przez dwa lata. Jak widzimy **miała szczęście do nauczycieli**. Miała talent i niespokojnego ducha – skoro w 1921 roku przeniosła się Akademii Sztuk Pięknych

⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Cybis; znany malarz polski.

W 1945 został profesorem Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W latach 1955–1957 wykładał w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Sopocie.

⁵ https://pl.wikipedia.org/wiki/Helena_Blum; skopiowane z Wikipedii:

<<**Helena Anna Maria Blum** (Helena *Blumówna*; ur. 15 maja 1904 w Wiedniu, zm. 20 marca 1984 w Krakowie) – polska historyczka sztuki, krytyk muzeolog, znawczyni sztuki nowoczesnej.>>
<<W latach 1926–1932 studiowała historię sztuki i archeologię na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (obroniła pierwszy w Polsce doktorat ze sztuki nowoczesnej^[1]), a w 1937–1938 muzealnictwo w *Ecole du Louvre* w Paryżu. Była pracownicą naukową lwowskiego Ossolineum>>

⁶ https://pl.wikipedia.org/wiki/W%C5%82adys%C5%82aw_Barwicki; warto poczytać o zapomnianym, ale wielkimartyście:

Władysław Barwicki (ur. 11 czerwca 1865 w Puławach (Nowej Aleksandrii), zm. 12 lutego 1933 w Lublinie) – polski malarz, rzeźbiarz i poeta.

⁷ https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Wiercie%C5%84ski; **Henryk Wojciech Jakub Wierciński** (ur. 15 lipca 1843 w Kłodnicy k. Bełżyc, zm. 16 października 1923 w Lublinie) – uczestnik powstania styczniowego, sybirak, publicysta. Zaznaczył się jako obrońca ziemi chełmskiej. Mieszkał w Nałęczowie, Lublinie. Był społecznikiem na terenie Lubelszczyzny.

⁸ https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi%C5%82osz_Kotarbi%C5%84ski; (ur. 25 stycznia 1854 w Czemiernikach, zm. 27 października 1944 w Grodzisku Mazowieckim) – polski malarz, rysownik, krytyk literacki, poeta, śpiewak i kompozytor. Studiował także na Cesarskiej Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu pod kierunkiem Michaiła Clodta i Pawła Czistiakowa.

w Krakowie. Zapewne był to super pomysł. Polska odzyskała niepodległość, równocześnie uczelnia krakowska miała tradycję od 1818 roku oraz wybitnych mistrzów – Ona studiowała w pracowniach prof. Ignacego Pieńkowskiego⁹ (dziś mniej znany) oraz prof. Józefa Pankiewicza¹⁰.

Włączyła się z pasją w życie studentów-artystów oraz twórców ówczesnego Krakowa. Związała się z tzw. grupą „Kapistów”. Wraz z nimi wyjechała we wrześniu 1924 roku do Paryża... **Tam istniała FILIA krakowskiej AKADEMII** – zatem dalej studiowała pod kierunkiem prof. Pankiewicza. To są rzeczy niebywałe, młode państwo, młodzi ludzie, stać ich na mieszkanie miesiącami we Francji.

Pobyt kończy się wystawą własnych prac w galerii „Zak” w Paryżu. W 1931 roku wróciła do Krakowa z zamiarem – „na stałe”, ale w latach 1933-34 znowu przebywała w Paryżu.

Warto pooglądać Jej obrazy. Niestety książka jest z 1962 roku!!! Drukowano ją ponad 60 lat temu, papier kredowy, ale część zdjęć dzieł MISTRZYNI jest czarno-białych, a papier lekko pożółkł. Tematy to: autoportret (inny niż poniżej), Kraków, Paryż, polska zwyczajność – targ, Kościół Mariacki, martwa natura – kwiaty, owoce, ciastka, portrety innych osób. Ma pewien uroczy styl. Nie ma się co dziwić iż potem sama została Panią Profesor Akademii. Doświadczenie miała ogromne, szerokie.

W latach 1936-1937 była wykładowcą na wakacyjnych kursach dla nauczycieli.
Rok 1937 – podróż do Włoch i Francji.

Wiemy! Rok 1939 - najazd Hitlerowców, Kraków stał się stolicą tzw. Generalnej Guberni. Ona przeżyła, działa w podziemnym ruchu artystów. Szopen był zakazany, obrazy były kradzione – do dziś Polska nie może ich odzyskać...

W 1945 roku rozpoczęła pracę jako profesor słynnej Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Jest zdanie „od 1960 roku jest **Dziekanem Wydziału Malarstwa**” – a książkę wydano w 1962 roku – powtórzmy.

Jej mężem był słynny malarz Jan Cybis, też profesor, stanowili wspaniały duet w sztuce, w akademii i w życiu.

Pani Helena Blum zestawia dalej kilkadziesiąt wystaw, gdzie nasza Heroina prezentowała swoje prace – to jest styl działań artystów, sława galerii potwierdza sławę mistrza:

1933 – indywidualna Paryż,

⁹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Ignacy_Pie%C5%84kowski; o artyście.

¹⁰ https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Pankiewicz; **Józef Pankiewicz** (ur. 29 listopada 1866 w Lublinie, zm. 4 lipca 1940 w La Ciotat) – polski malarz i grafik, pedagog.

1935 – Belgrad, 1938 – Pittsburg (USA), Carnegie Institute, 1955 – Mińsk oraz Kijów (wtedy ZSRR), 1958 – Bruksela – Palais des Beaux Arts, 1958 Stockholm – Akademia Sztuk Pięknych, 1968 – Indie, a także kilkadziesiąt razy w Polsce.

Akademie Sztuk Pięknych - jako uczelnie artystyczne - rządzą się innymi zasadami niż politechniki i uniwersytety. Studenci mają indywidualnych mistrzów, awans akademicki kadry zależy **nie** od patentów, artykułów, czy książek, **ale od** osiągnięć artystycznych, obrazów, wystaw, wykonań muzyki, kompozycji. Warto na to zwrócić uwagę.

Helena Blum – sama jako profesor sztuk pięknych – elegancko i uroczo omawia twórczość Bohaterki – wybrano kilka przykładowych sformułowań:

- ◆ „oddaliła się od ortodoksji impresjonizmu”;
- ◆ „[...] [Jej - Heroiny] dążenia zmierzają do przetłumaczenia zewnętrznych form świata na elementy barwne”;
- ◆ „zwyczajny wycinek natury, widok wsi czy fragment miejski staje się obrazem przetłumaczonym na wartości plastyczne”;
- ◆ „uproszczenie motywu przez transformację barwną”;
- ◆ „do wartości plastycznych przyłącza się pewien współczynnik poezji czy marzenia”.

Nie streszcza się książek, trudno jest opisywać słowami muzykę czy malarstwo. Zwykły widz powie: podoba mi się – nie podoba i tyle, i koniec.

Warto poznać Bohaterkę, Jej urocze dzieła i poczytać piękną analizę wizji artystycznych Hanny Rudzkiej-Cybisowej.

LINKI I INNE PUBLIKACJE

Uwaga: na szczęście istnieje wiele stron internetowych o naszej BOHATERCE.

- https://www.art-decorum.pl/artysci/Hanna_Rudzka-Cybis/artykuly/92;
- <https://culture.pl/pl/tworca/hanna-rudzka-cybisowa;>
- https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=832188791045431;
- [https://krakowskidomaukcyjny.pl/artysta/hanna-rudzka-cybisowa/;](https://krakowskidomaukcyjny.pl/artysta/hanna-rudzka-cybisowa/)
- [https://proanima.pl/hanna-rudzka-cybisowa-i-rozkosz-malowania/;](https://proanima.pl/hanna-rudzka-cybisowa-i-rozkosz-malowania/) //są zdjęcia obrazów
- [https://archiv.ub.uni-heidelberg.de/artdok/4161/1/Chrzanowski_Maria_Rzepinska_1993.pdf;](https://archiv.ub.uni-heidelberg.de/artdok/4161/1/Chrzanowski_Maria_Rzepinska_1993.pdf) o autorce
- [https://ownetic.com/wydarzenia/2013/06/pracownia-hanny-rudzkiej-cybis-kamienica-hipolitow-mhk-krakow/;](https://ownetic.com/wydarzenia/2013/06/pracownia-hanny-rudzkiej-cybis-kamienica-hipolitow-mhk-krakow/)

TARANCZEWSKI, Paweł. Hanna Rudzka Cybisowa o Krakowie i Paryżu. *Porta Aurea: rocznik Zakładu Historii Sztuki Uniwersytetu Gdańskiego*, 1995, 4.

KUCHARSKI, Tadeusz. Hanna Rudzka-Cybisowa (1897-1988). *Sztuka*, 1988, 13.2.

FILIPCZYK, Joanna. Hanna Rudzka-Cybisowa: malarstwo. *Opolski Rocznik Muzealny*, 2004, 15.

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Akademia_Sztuk_Pięknych_im._Jana_Matejki_w_Krakowie;](https://pl.wikipedia.org/wiki/Akademia_Sztuk_Pięknych_im._Jana_Matejki_w_Krakowie)

Akademia istnieje od 1818 roku!!!

<https://www.asp.krakow.pl/akademia/kobiety-w-akademii;>

<<Choć Julian Fałat nie powołał żeńskiego wydziału, objęcie przez niego stanowiska dyrektora Szkoły Sztuk Pięknych w Krakowie w 1895 roku otworzyło nowy etap w historii walki kobiet o prawo studiowania w najstarszej polskiej uczelni plastycznej.>>

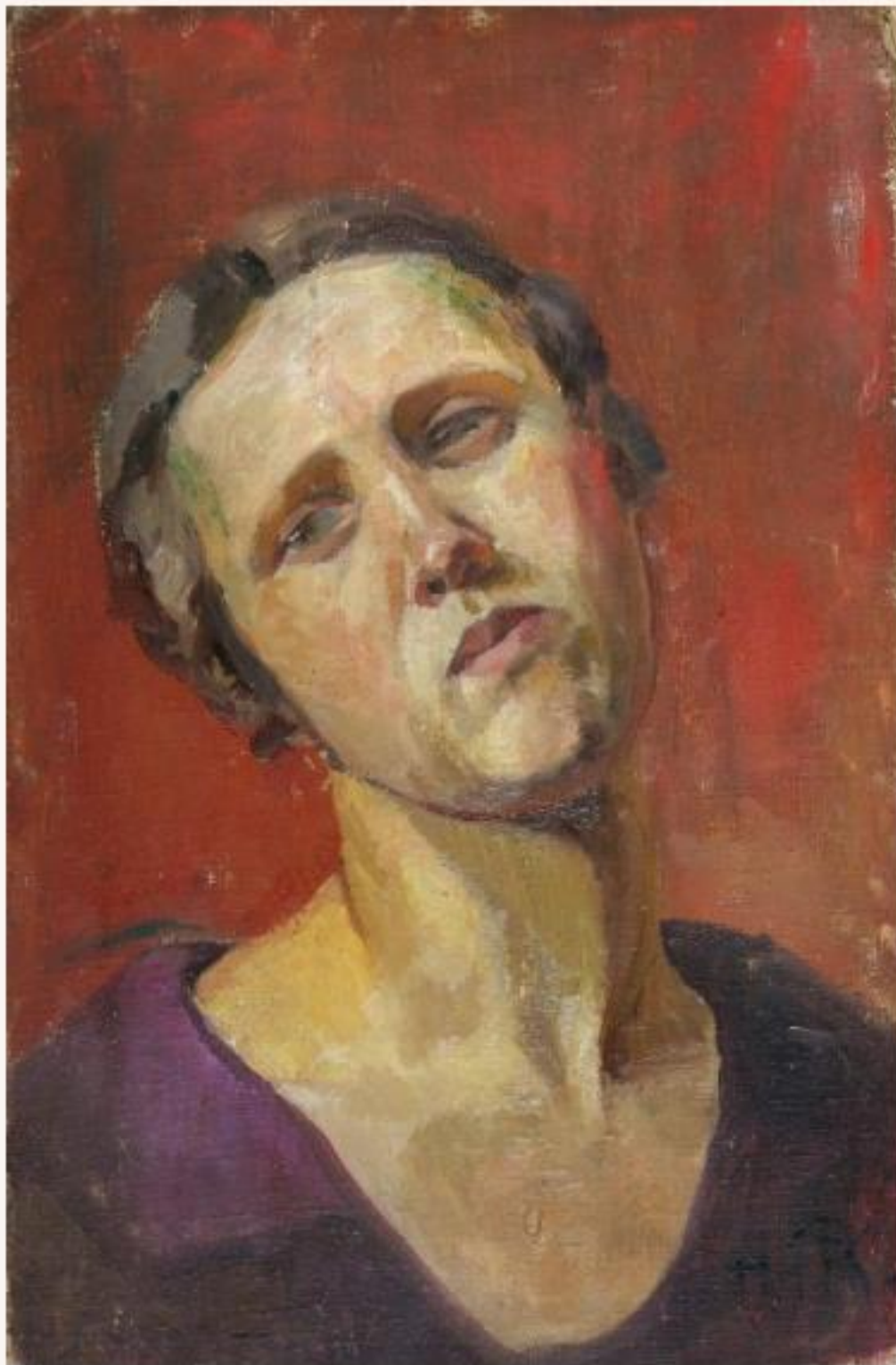
ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

Komitet Paryski - grupa artystów

Subject: Boraczok, Seweryn (1898-1975) DBN, Cybis, Jan (1897-1972) DBN, Czapski, Józef (1896-1993) DBN, Czyżewski, Tytus (1880-1945) DBN, Jarema, Józef (1900-1974) DBN, Nacht-Samborski, Artur (1898-1974) DBN, Potworowski, Piotr (1898-1962) DBN, **Rudzka-Cybisowa, Hanna (1897-1988) DBN**, Waliszewski, Zygmunt (1897-1936) DBN, Kapiści DBN

Hanna Rudzka-Cybis *Autoportret* | 1920, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa

Autoportret

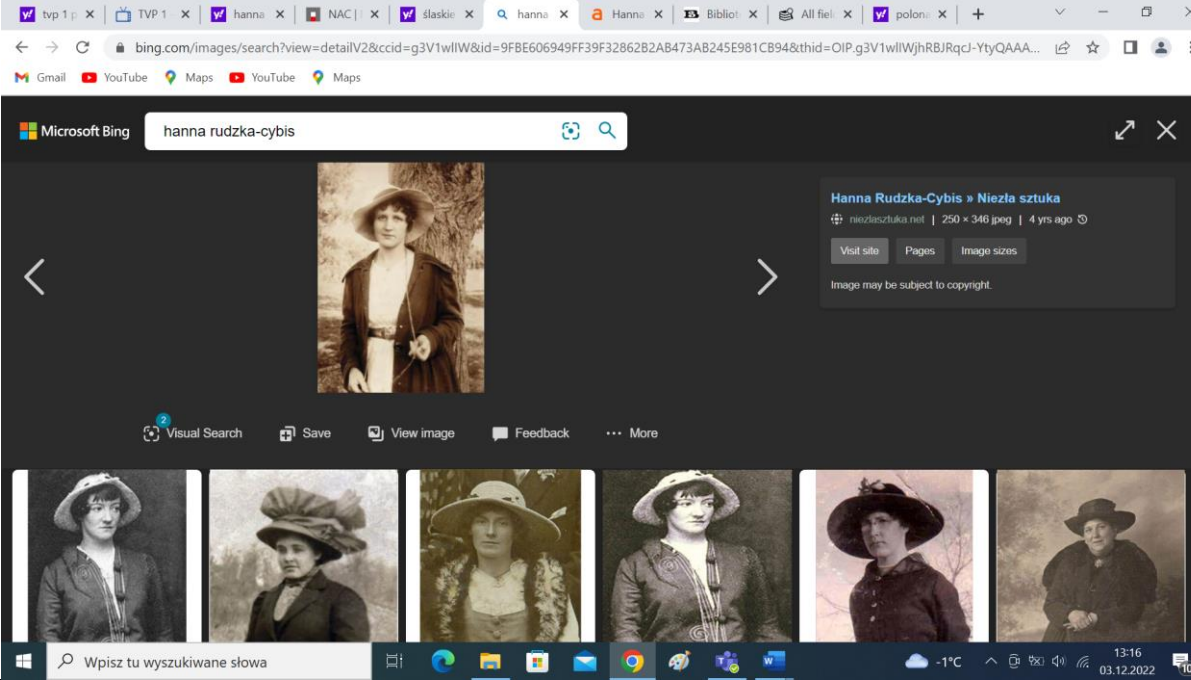

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Podpis: Artysta malarz Antoni Teslar z grupą polskich artystów przebywających w Paryżu. Widoczni m.in. Stefan Mrożewski, Stanisław Szczepański, Wasyl Perebejnis, Józef Chlebus, Kazimierz Mitera, Jan Cybis (mąż naszej BOHATERKI), Józef Jarema, brat malarza Józef Teslar.

<https://sztuka.agraart.pl/autor/licytacje/1699/edward-hartwig>; Edward Hardwig – malarz oraz fotograf – z ówczesnej „paczki”

The screenshot shows a Bing image search for 'hanna rudzka-cybis'. The main image is a portrait of a woman wearing a wide-brimmed hat and a dark coat. To the right of the image, there is a metadata box with the text: 'Hanna Rudzka-Cybis » Niezła sztuka', 'niezlasztuka.net | 250 x 346 jpeg | 4 yrs ago', and buttons for 'Visit site', 'Pages', and 'Image sizes'. Below the main image is a row of six smaller thumbnail images showing different portraits of the same woman. The browser's address bar shows 'bing.com/images/search?view=detailV2&ccid=g3V1wllIW&id=9FBE606949FF39F32862B2AB473AB245E981CB94&tthid=OIP.g3V1wllIWjhrBJRqcl-YtyQAAA...'. The Windows taskbar at the bottom shows the time as 13:16 on 03.12.2022.

→ muzeum.opole.pl/jan/

mail YouTube Maps YouTube Maps

 Muzeum Śląska Opolskiego

Aktualności
sprawdź co u nas

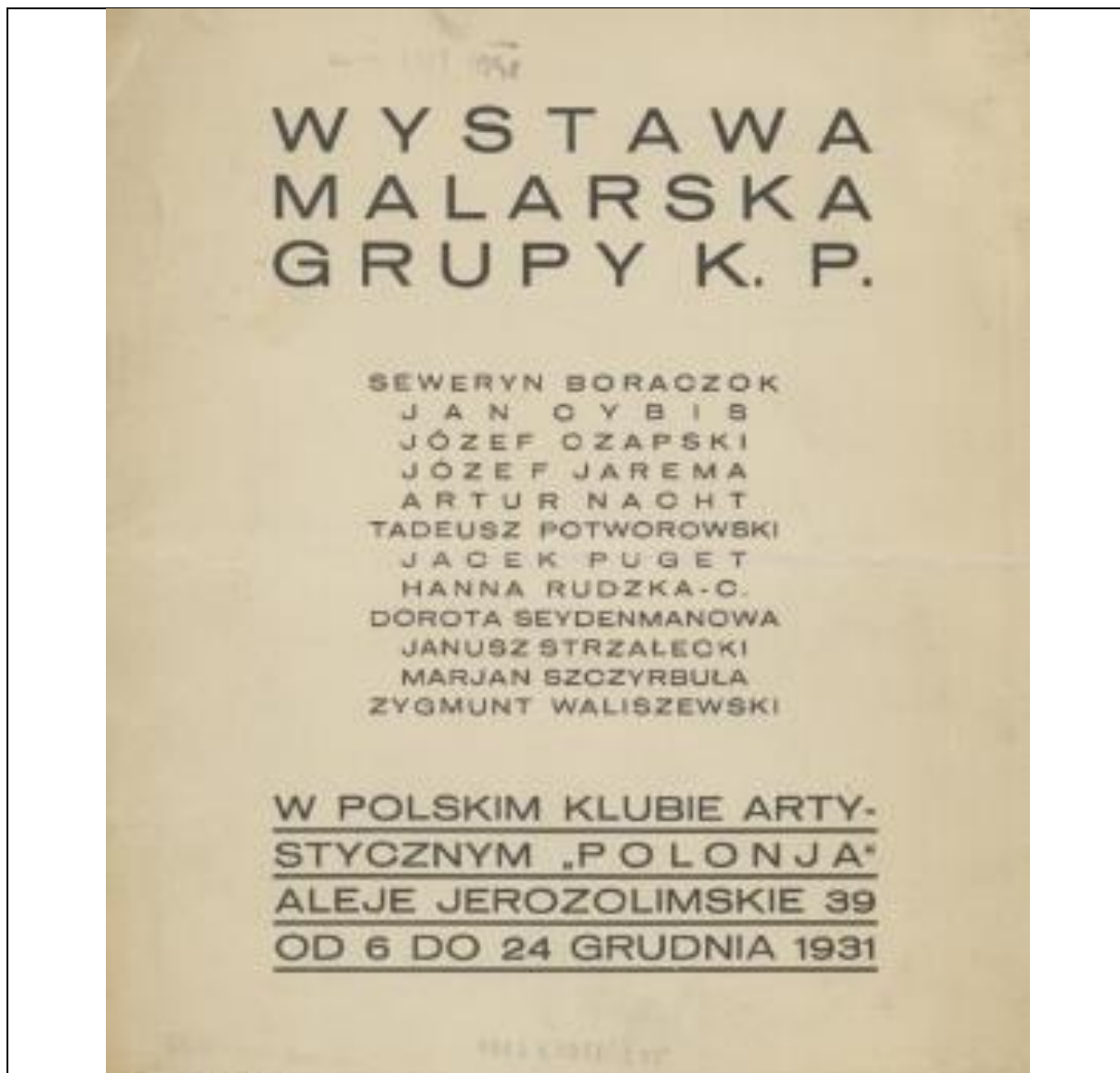
Dla zwiedzających
bilety, wystawy, godziny otwarcia sp

← Jan Cybis - malarstwo

Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu posiada największą w Polsce kolekcję prac Jana Cybisa, malarza urodzonego we wsi Wróblin koło Głogówka na Opolszczyźnie w 1897 roku, zmarłego w Warszawie w 1972 roku.

The photograph shows an art gallery exhibition space. Several framed paintings are displayed on white walls. The room is well-lit with track lighting. The paintings are of various sizes and styles, including a large, detailed landscape painting and several smaller, more abstract or figurative works.

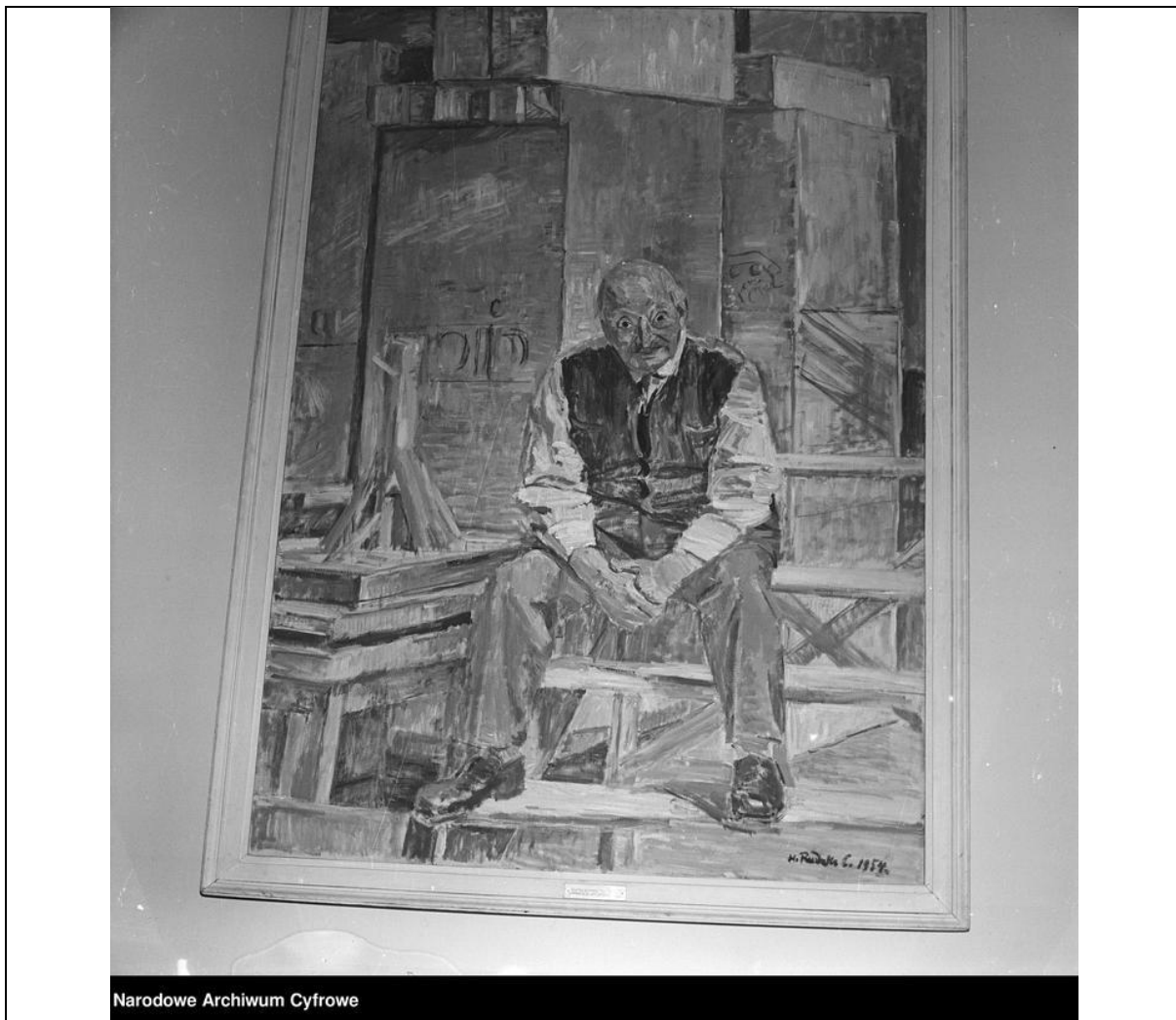
Jej „ferajna” – **m.in.** Ona, Jej mąż oraz Józef Czapski – jego siostra jest Bohaterką innego odcinka naszej serii. Grupa K.P. – dlatego slangowo/popularnie „kapiści”.

niezlasztuka.net/ksiazki/stefania-krzysztofowicz-kozakowska-hanna-rudzka-cybis/

Gmail YouTube Maps YouTube Maps

NIEZŁA SZTUKA MENU

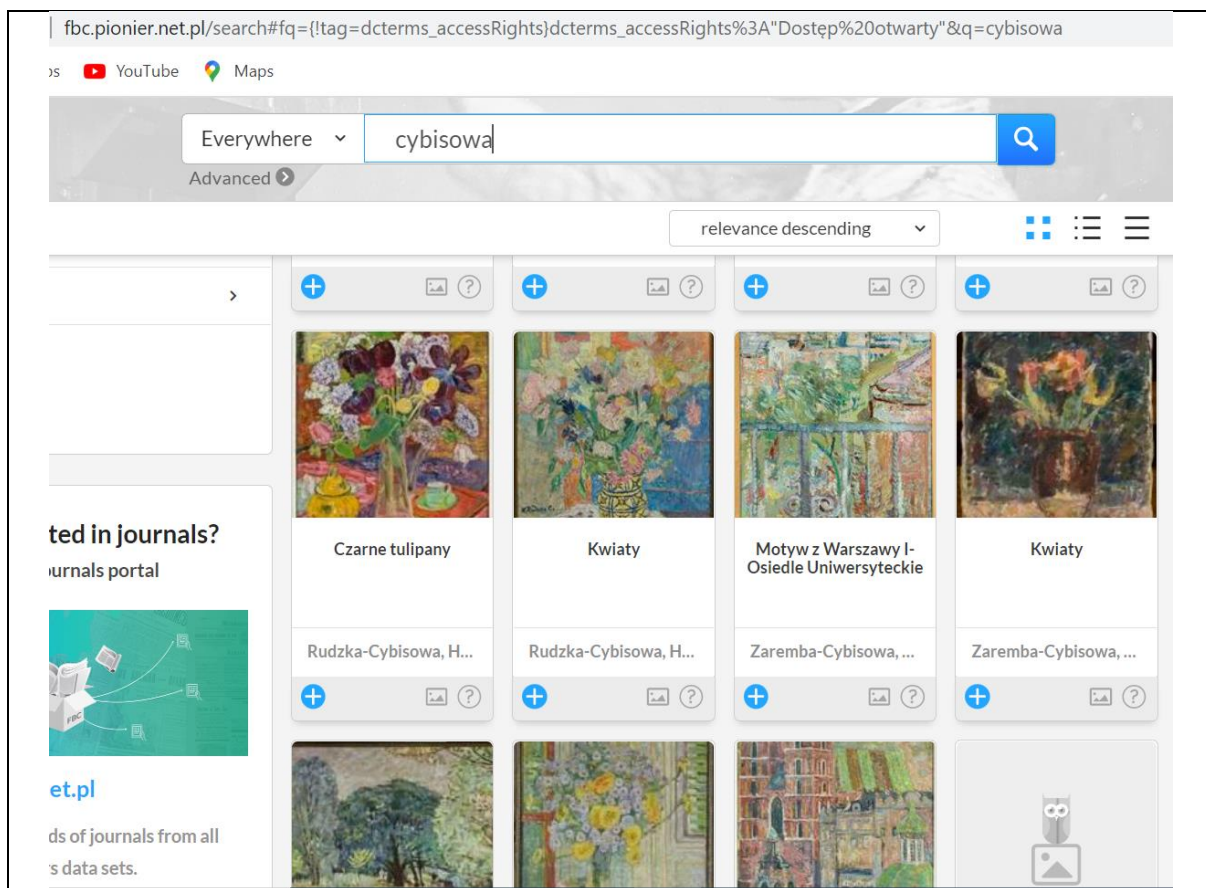
Jej niezwykle życie obfitowało w wymuszone przez los sprzeczności i niekonsekwencje. Związana z ostatnią polską cyganerią, bywalczyni najlepszych polskich salonów, w czasie wojny zaangażowana w pracę konspiracyjną, a po wojnie oskarżona o kolaborację została najpierw profesorem krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, później otrzymała dyplom ukończenia tej uczelni; uwielbiana przez uczniów, była również przez studentów bezwzględnie atakowana; uznana przez opublikowane w Los

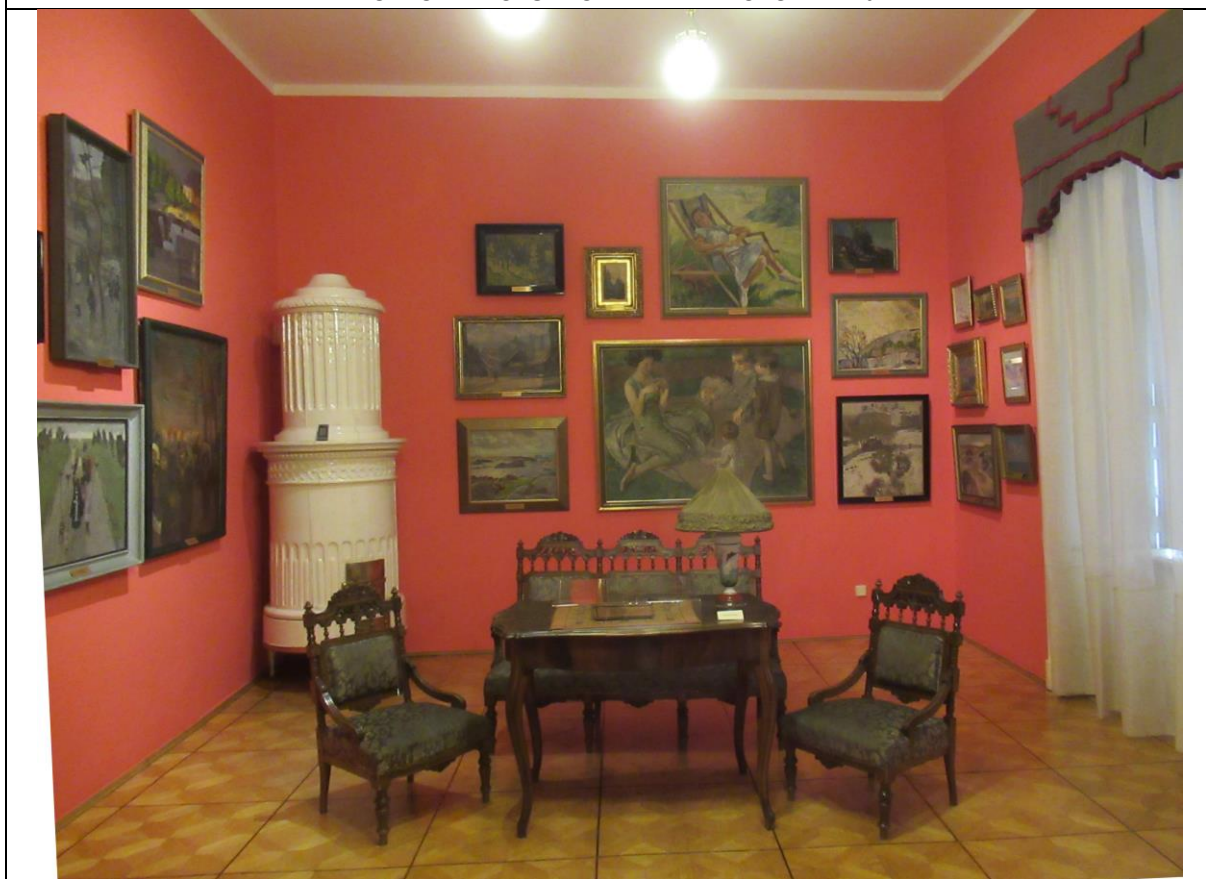
Portret Xawerego Dunikowskiego z 1954 roku,
pędzła naszej BOHATERKI – podpisała się w dolnym rogu **jako H.Rudzka C.**

Uczestnicy otwarcia wystawy malarstwa i rzeźby członków Związku Zawodowego Polskich artystów
Plastyków w Pałacu Sztuki Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie w 1932 roku – na
fragmencie fotografii widoczni od lewej: Jan Cybis, x, Eugeniusz Geppert, Hanna Rudzka-Cybis,
Adolf Szyszko-Bohusz

W Internecie można znaleźć
galerię obrazów naszej BOHATERKI
MUZEUM HISTORYCZNE W BIELSKU-BIAŁEJ

Obraz Juliana Fałata – Rektora ASP w Krakowie.
Muzeum Historyczne ma wspaniały zbiór
dzieł malarzy z przełomu XIX i XX wieku, Rektor ASP Julian Fałat mieszkał tuż obok Bielska-Białej

Portret wykonany przez Leona Wyczółkowskiego - Rektora ASP w Krakowie

Sosny – Autor Leon Wyczółkowski – warto wybrać się do Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej; wykikane ze zbiorów cyfrowych Muzeum ze znakiem „HB” – dalej pełną nazwą instytucji.

asp.krakow.pl/akademia/historia-akademii

YouTube Maps YouTube Maps ear

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

AKADEMIA SZTUKA & NAUKA REKRUTACJA STUDENCI INTERNAT

Akademia > Historia Akademii

Historia

Nie od razu Akademię zbudowano

Nadal w sklepie uczelnianym można
kupić książkę o Jej dziełach !!!

artstore.asp.krakow.pl/product-page/hanna-rudzka-cybis

Gmail YouTube Maps YouTube Maps ear

Artstore Artboard Konto

Books

Hanna Rudzka-Cybis
57,50 zł

Sztuk
1

DODAJ DO KOSZYKA

KUP TERAZ

Hanna Rudzka-Cybis (1897-1988) to jedna z najwybitniejszych malarek w dziejach polskiej sztuki: związana z grupą kapistów przedstawicielka koloryzmu. Wielkie zasługi położyła jako pedagog krakowskiej Akademii. Była pierwszą kobietą na stanowisku profesora. W latach 1959-1962 piastowała godność dziekana Wydziału Malarstwa. Życie i twórczość artystki przybliżają teksty naukowe, wspomnieniowe kalendarium. W albumie zamieszczono duży wybór reprodukcji obrazów z polskich muzeów oraz zestaw fotografii archiwalnych.

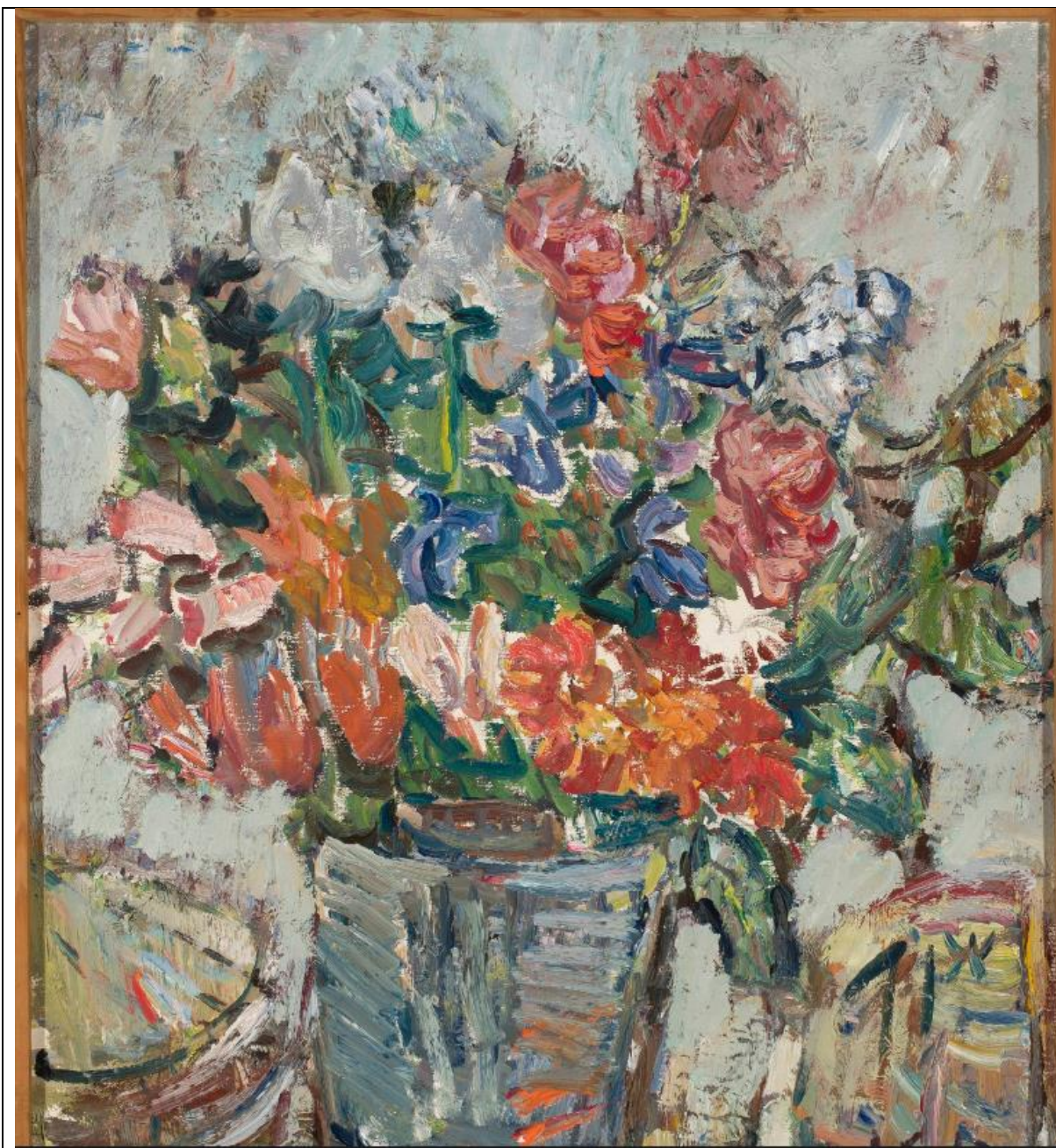
fowicz-kozakowska-hanna-rudzka-cybis/

oddalenia się perspektywy uczenia w szkole. *Ja nie będę musiała uczyć, ja wolny człowiek (...).
Chcę malować.*

Hanna Rudzka-Cybisowa Kwiaty | ok. 1934, Muzeum Narodowe w Warszawie

<https://niezlasztuka.net/ksiazki/stefania-krzysztofowicz-kozakowska-hanna-rudzka-cybis/>;
wiele innych ciekawych informacji.

<https://cyfrowe.mnw.art.pl/pl/katalog/513085;>
Muzeum Narodowe

Rzeźba w Pałacu w Ostromecku koło Bydgoszczy

Zdjęcia eseista Stan Zawiślak oraz strony internetowe, zasoby NAC (Narodowego Archiwum cyfrowego) oraz zasobów cyfrowych MUZEUM HISTORYCZNEGO w Bielsku-Białej.